

02 RANDE S MESTOM – DECEMBER 2020

BABSY: Dobré ráno, dobrý deň alebo dobrý večer, ja som Babsy Jagušák,

MARTIN: moje meno je Martin Záni,

BABSY: a v ktorejkoľvek časti dňa práve ste, pozývame vás na Rande s mestom!

MARTIN: Tak sa volá náš mesačný podcast o histórii Bratislavy.

BABSY: Každý mesiac si v tomto podcaste predstavujeme známe aj menej známe, okrúhle výročia bratislavských udalostí.

MARTIN: Ak ste počúvali aj náš novembrový diel, viete, že podcast Rande s mestom vznikol pre všetkých, ktorí sa chcú s Bratislavou zoznámiť aj v týchto časoch, keď to nejde naživo.

BABSY: Bratislavské kultúrne a informačné stredisko už zrealizovalo desiatky vychádzok so sprievodcami, teda skutočných Rande s Bratislavou, ktoré pre pandemické opatrenia nemôžu pokračovať. A preto pre vás pripravilo toto podcastové Rande s mestom. Budem vás na ňom sprevádzať ja - Babsy a jeden zo sprievodcov a lektorov najstaršieho kurzu pre sprievodcov v Bratislave...

MARTIN: Áno, to som ja, Martin. A ide o Kurz sprievodca cestovného ruchu BKIS.

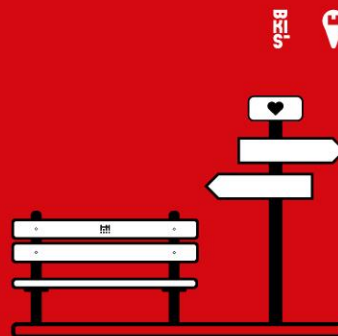
BABSY: Podcastové rande s Bratislavou a ešte aj s originál sprievodcom sa môže začať! Víťame vás v decembrovom dieli Rande s mestom!

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasty v Podcastoch Google v Apple Podcasts

90. výročie založenia Kochovho sanatória na Partizánskej ulici

MARTIN: Deväťdesiate narodeniny slávi budova Kochovho sanatória, ktoré otvorili 3. decembra 1930 na Partizánskej ulici. Budovu projektovali Dušan Jurkovič, Jindřich Merganc a Otmar Klimeš a išlo o najmodernejšie zdravotné zariadenie v Československu.

BABSY: Predstavme si však najprv lekára Karla Kocha. Karel Koch sa narodil v roku 1890, pochádzal z Čiech a po 1. svetovej vojne sa usadil v Bratislave, kde bol neskôr inaugurovaný za profesora chirurgickej propedeutiky. Pôsobil aj ako prednosta Kliniky ortopedickej chirurgie a Kliniky pre propedeutiku Lekárskej fakulty Univerzity Komenského. Zaoberal sa napríklad experimentálnym zmäkčovaním kostí a traumatológiou pohybových ústrojov.

MARTIN: V roku 1939 bol Karel Koch zbavený všetkých funkcií. Bol účastníkom protifašistického odboja, vedúcim činiteľom občianskej odbojovej skupiny Justícia, pomáhal pri organizovaní prechodov Čechov z protektorátu Čechy a Morava cez Slovensko do Európy, udržiaval styky s československou emigrantskou vládou v Londýne a bol viackrát vyšetrovaný. V zime 1944 – 1945 bola jeho skupina odhalená a Kocha zachránila rodina architekta Jurkoviča.

BABSY: Ja len doplním - Dušana Jurkoviča, ktorý mu staval sanatórium. Po vojne sa Karel Koch opäť načas vrátil do sanatória, ale iba ako vedecký pracovník a po znárodnení sanatória bol zatknutý a v roku 1951 v zinscenovanom politickom procese odsúdený na doživotie. V roku 1963 mu bola udelená amnestia.

MARTIN: V šesťdesiatom ôsmom emigroval do Kanady. O tri roky nato získal titul Spravodlivý medzi národmi. Karel Koch zomrel v Toronte v roku 1981.

BABSY: A teraz späť k budove Kochovho sanatória, ktoré otvorili v roku 1930. Novinári dostali príležitosť prezrieť si nové sanatórium už skôr a nešetrili chválou, citujem: „Ako sme už stručne oznámili, bude mať Bratislava od 3. decembra novú „dielňu pre opravy ľudského tela“ –

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

moderné a vzorné sanatorium, aké jej dosiaľ chýbalo. Postavil ho známy bratislavský chirurg profesor dr. Koch vo Wegelinovej ulici, v strede utešenej vilovej štvrte a v ideálnej polohe, na mieste celkom chránenom od hluku a prachu, a predsa len štyristo metrov od konečnej stanice autobusov, takže je i dobre prístupné. Toto sanatorium budované s láskou a porozumením, je vybavené tak, ako dosiaľ žiadne v celej republike, ani v susednej Viedni."

MARTIN: A takto vtedajšia tlač opísala budovu Kochovho sanatória: "V prízemí je prijímacia kancelária a lôžna vrátno, v ktorej je i telefónna a rádiová centrála, lebo každá izba má nielen pripojenie na štátny telefon, ale i radio. V kuchyni možno variť len elektrickým prúdom a na plynovom sporáku, takže uhlie do nej nepríde."

BABSY: „V suteréne je moderná elektrická práčovňa, do ktorej padá bielizeň z jednotlivých poschodí zvláštnou šachtou v múroch. Vo zvýšenom prízemí, do ktorého sa ide po mramorových schodoch, je veľká čakáreň a ordinačná miestnosť. Operačná sieň vyložená zeleným mramorovým sklom, má nadbytok svetla a jej zariadenie sterilizačné bolo dodané zo Švajčiarska."

MARTIN: „Izby pre nemocných sú v prvom i druhom poschodí, všetky vkusne a útulne zariadené, takže vôbec nepôsobia dojemom nemocničnej izby. Izby prvej triedy majú obloky k juhu a oddelené verandy, tak veľké, že na nich sa môže umiestniť celá posteľ. Izby druhej triedy sú obrátené k severovýchodu a v každej sú dve postele. V druhom poschodí je zvláštne oddelenie pôrodnice, izby ošetrovateliek z rádu Sv. Kríža a tiež malá kaplnka. Z veľkej verandy sanatoria je jedinečný pohľad na Bratislavu a na Dunaj."

MARTIN: Deväťdesiate narodeniny slávi budova Kochovho sanatória, ktoré otvorili 3. decembra 1930 na Partizánskej ulici. Budovu projektovali Dušan Jurkovič, Jindřich Merganc a Otmar Klimeš a išlo o najmodernejšie zdravotné zariadenie v Československu.

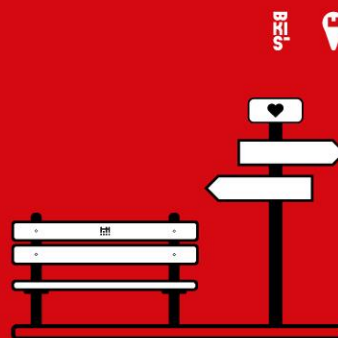
BABSY: Predstavme si však najprv lekára Karla Kocha. Karel Koch sa narodil v roku 1890, pochádzal z Čiech a po 1. svetovej vojne sa usadil v Bratislave, kde bol neskôr inaugurovaný za profesora chirurgickej propedeutiky. Pôsobil aj ako prednosta Kliniky ortopedickej

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

chirurgie a Kliniky pre propedeutiku Lekárskej fakulty Univerzity Komenského. Zaoberal sa napríklad experimentálnym zmäkčovaním kostí a traumatológiou pohybových ústrojov.

MARTIN: V roku 1939 bol Karel Koch zbavený všetkých funkcií. Bol účastníkom protifašistického odboja, vedúcim činiteľom občianskej odbojovej skupiny Justícia, pomáhal pri organizovaní prechodov Čechov z protektorátu Čechy a Morava cez Slovensko do Európy, udržiaval styky s československou emigrantskou vládou v Londýne a bol viackrát vyšetrovaný. V zime 1944 – 1945 bola jeho skupina odhalená a Kocha zachránila rodina architekta Jurkoviča.

BABSY: Ja len doplním - Dušana Jurkoviča, ktorý mu staval sanatórium. Po vojne sa Karel Koch opäť načas vrátil do sanatória, ale iba ako vedecký pracovník a po znárodnení sanatória bol zatknutý a v roku 1951 v zinscenovanom politickom procese odsúdený na doživotie. V roku 1963 mu bola udelená amnestia.

MARTIN: V šesťdesiatom ôsmom emigroval do Kanady. O tri roky nato získal titul Spravodlivý medzi národmi. Karel Koch zomrel v Toronte v roku 1981.

BABSY: A teraz späť k budove Kochovho sanatória, ktoré otvorili v roku 1930. Novinári dostali príležitosť prezrieť si nové sanatórium už skôr a nešetrili chválou, citujem: „Ako sme už stručne oznámili, bude mať Bratislava od 3. decembra novú „dielňu pre opravy ľudského tela“ – moderné a vzorné sanatorium, aké jej dosiaľ chýbalo. Postavil ho známy bratislavský chirurg profesor dr. Koch vo Wegelinovej ulici, v strede utešenej vilovej štvrte a v ideálnej polohe, na mieste celkom chránenom od hluku a prachu, a predsa len štyristo metrov od konečnej stanice autobusov, takže je i dobre prístupné. Toto sanatorium budované s láskou a porozumením, je vybavené tak, ako dosiaľ žiadne v celej republike, ani v susednej Viedni.“

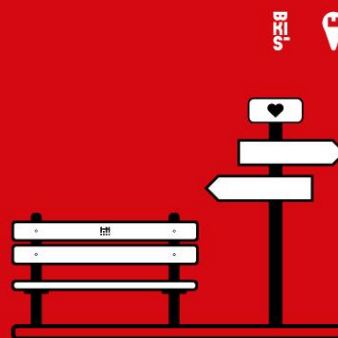
MARTIN: A takto vtedajšia tlač opísala budovu Kochovho sanatória: „V prízemí je prijímacia kancelária a lôžna vrátno, v ktorej je i telefónna a rádiová centrála, lebo každá izba má nielen pripojenie na štátny telefon, ale i radio. V kuchyni možno variť len elektrickým prúdom a na plynovom sporáku, takže uhlie do nej nepríde.“

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

BABSY: „V suteréne je moderná elektrická práčovňa, do ktorej padá bielizeň z jednotlivých poschodí zvláštnou šachtou v múroch. Vo zvýšenom prízemí, do ktorého sa ide po mramorových schodoch, je veľká čakáreň a ordinačná miestnosť. Operačná sieň vyložená zeleným mramorovým sklom, má nadbytok svetla a jej zariadenie sterilizačné bolo dodané zo Švajčiarska.“

MARTIN: „Izby pre nemocných sú v prvom i druhom poschodí, všetky vkusne a útulne zariadené, takže vôbec nepôsobia dojmom nemocničnej izby. Izby prvej triedy majú obloky k juhu a oddelené verandy, tak veľké, že na nich sa môže umiestniť celá posteľ. Izby druhej triedy sú obrátené k severovýchodu a v každej sú dve posteľe. V druhom poschodí je zvláštne oddelenie pôrodnice, izby ošetrovateliek z rádu Sv. Kríža a tiež malá kaplnka. Z veľkej verandy sanatoria je jedinečný pohľad na Bratislavu a na Dunaj.“

BABSY: A dobová tlač nešetřila chválou: „Je to síce podnik súkromný, ale bude mať iste veľký význam pre celú slovenskú verejnosť, lebo dnes už nebude nik nútený odchádzať do sanatorií viedenských, ktoré sa zariadením novému bratislavskému nevyrovnajú. Bude to tým menej treba, lebo dovednosť ruky profesora dr. Kocha, ktorá už toľkým zachránila život, je dobre známa a majiteľ nového sanatoria má ako operatér výborný chýr.“

MARTIN: Na realizáciu záhrady povolal majiteľ sanatória Karel Koch do Bratislavy Jozefa Mišáka, aby mu podľa vzoru mlyňanského arboréta vysadil polhektárovú plochu. Mišák totiž v Mlyňanoch pôsobil ako odborný záhradník a hlavný pomocník Štefana Ambrozyho.

BABSY: Na tomto pomerne malom priestore Kochovej záhrady vedel Mišák s umeleckým citom vysadiť až stopätnásť druhov variet a foriem stálozelených drevín. Záhrada sa mohla ďalej pochváliť takými architektonickými prvkami ako bazén, odpočívadlá, kamenná nádržka na vodu, vodná kaskáda a pieskovcové sochy. Na výsadby sa použili predovšetkým cudzokrajné stálozelené a ihličnaté dreviny.

MARTIN: Po znárodnení sa zo súkromnej záhrady vyvinul verejnosti prístupný park, ktorý je dnes najmenším mestským parkom Bratislavy. Záhradu je dnes možné vidieť počas Víkendu otvorených parkov a záhrad. Zachovali sa v nej pôvodné architektonické časti, ako aj niektoré

vezácné rastliny. Hodnota záhrady spolu s funkcionalistickou budovou je porovnateľná so svetoznáμου vilou Tugendhat v Brne.

BABSY: Kochovo sanatórium bolo teda pôvodne súkromným sanatóriom pre mužov aj ženy. Počas 2. svetovej vojny slúžilo ako nemecká ženská klinika. Po 2. svetovej vojne bolo znárodnené, nastáhoval sa doň Ústav národného zdravia, ďalej sa však sanatórium používalo ako pôrodnica a liečebňa pre ženy. V rokoch 2008 – 2011 bolo zrekonštruované, pričom sa zistilo, že 80% pre stavbu charakteristických tehál je potrebné vymeniť, a preto sa vyrobili ich presné repliky. Dnes Kochovo sanatórium slúži ako Súkromná gynekologicko-pôrodnická nemocnica.

130. výročie otvorenia 1. kamenného mosta ponad Dunaj - dnešný Starý most

BABSY: Presne pred 130. rokmi bol za osobnej účasti Františka Jozefa I. slávnostne otvorený Most Františka Jozefa, teda prvý kamenný most ponad Dunaj.

MARTIN: Otvorenie stáleho kamenného mosta ľudia v Bratislave túžobne očakávali, keďže dovtedajšie mosty už nevládali reagovať na zvýšenú hustotu dopravy. Posledný funkčný most bol Most Karolíny Augusty, nazývaný aj "lodkový", keďže sa skladal z dvadsiatich troch lodiek. Bol preto nízky a pokiaľ sa po Dunaji plavila loď, tak ho museli otvoriť, čo bolo mimoriadne náročné kvôli zhustenej doprave. Na zimu ho navyše rozoberali kvôli námrazám, čo výrazne sťažovalo prepravu medzi nábrevím Petržalky a mesta.

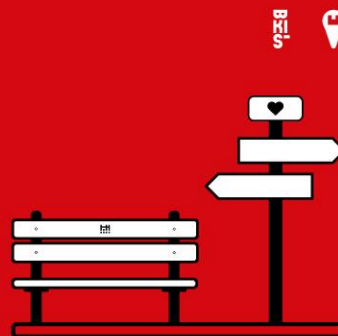
BABSY: Architektonickou prípravou projektu Mosta Františka Jozefa bol poverený stavebný inžinier François de Sales Cathry - pôvodom zo Švajčiarska. Stavbu, s ktorou sa začalo v roku 1889, viedol mestský hlavný inžinier Anton Sendlein. Projekt sprevádzali viaceré zdržania, napríklad zrútenie časti železnej konštrukcie kvôli povodni. Inžinier Cathry však katastrofu predvídal a tak u ministra dopravy Gábora Barossa vybavil, aby strojárne štátnych železníc

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts on Google v Apple Podcasts

dodali veľké množstvo železa, nech sa po skončení povodne môže hneď pokračovať v stavbe. Napriek tomu bol most koncom roka hotový.

MARTIN: „*Oslavy prebiehali v mimoriadne chladnom počasí, no na Prešporok boli až nečakane pompézne,*“ priblížil v roku 1891 udalosť týždenník Vasárnapi Újság.

BABSY: Z oboch strán mosta vtedy umiestnili štylizované uhorské kráľovské koruny a pod nimi pamätné tabule so znením: „*Most Františka Jozefa. Postavený za vlády Františka Jozefa I., rakúskeho cisára a apoštolského kráľa Uhorska, ministerského predsedu grófa Juliusa Szapáryho prostredníctvom ministra obchodu Gabriela Barossa.*“

MARTIN: Františkovi Jozefovi sa v Bratislave páčilo, bol ubytovaný u arcivojvodu Fridricha v dnešnom Prezidentskom paláci, tešil sa zo srdečného prijatia a podotkol, že most je mimoriadne vydarená stavba. Uzanlivo sa vyjadril o vzornom poriadku, ktorý panoval počas slávnosti, ako aj o pozoruhodnej čistote ulíc - v Bratislave vtedy pôsobil Bratislavský okrásľovaci spolok, ktorý sa pod to výrazne podpísal. Kráľ si na vlastnú žiadosť prezrel aj Dóm sv. Martina, kde ho privítalo duchovenstvo a kde sa pomodlil. Potom si prezrel vojenské objekty - napríklad dnes už neexistujúcu kadetskú školu na rohu Mýtnej a Škovránčej ulice a vlakom odcestoval z Bratislavy.

BABSY: Most bol 458,4 metre dlhý, 6,5 metra široký, nieslo ho sedem mohutných kamenných pilierov a bol postavený výlučne z lokálnych materiálov. Most bol vybudovaný pre vozy a chodcov, už o rok však bol dokončený aj paralelný užší most pre železnicu, ktorý bol posadený na tie isté kamenné piliere. Vozovka bola vydláždená impregnovanými drevenými kockami a chodník pre peších dubovými doskami. Za použitie mosta sa vyberalo mýto, z ktorého financovali jeho údržbu.

MARTIN: Od roku 1914 po ňom premávala známa viedenská električka, v roku 1934 ho premenovali na Most Milana Rastislava Štefánika. Most slúžil až do roku 1945, keď ho v apríli ustupujúce nemecké vojská vyhodili do vzduchu. Na jeho mieste zásluhou Červenej armády už vo februári 1946 vyrástol Most Červenej armády, ktorý bol po roku 1989 premenovaný na Starý most. Ten bol v rokoch 2013 – 2016 prakticky celkom prestavaný, pričom mu ale dodnes

ostalo pôvodné meno - Starý most.

90. výročie smrti hudobného skladateľa a dirigenta Oskara Nedbala

BABSY: Je to deväťdesiat rokov, čo zomrel hudobný skladateľ a dirigent Oskar Nedbal, a to presne na Štedrý deň. Oskar Nedbal bol svetoznámy hudobník, ktorý v rokoch 1923 – 1930 pôsobil ako riaditeľ Slovenského národného divadla.

MARTIN: V tejto funkcii výrazne pozdvihol úroveň divadla. Divadlo bolo založené v roku 1920 a spočiatku sa v ňom uvádzali české inscenácie, kde hrávali takmer výlučne českí herci. Za Nedbala narástla celková úroveň inscenácií, ako aj slovenskej produkcie.

BABSY: Divadlo sa začalo slovakizovať – v tomto čase bola napríklad uvedená prvá slovenská opera Kováč Wieland. Do divadelného súboru sa začlenili umelci prvej generácie slovenského divadelníctva. Vďaka Nedbalovi do SND chodievali hosťovať aj svetoznámi umelci.

MARTIN: Oskar Nedbal býval v Bratislave na dnešnom Vajanského nábreží, v neskoroklasicistickom Jurenákovom paláci. Byt v paláci zrejme viac zodpovedal statusu svetoznámeho umelca ako byty v Hereckom dome.

BABSY: Herecký dom sa nachádzal na Klemensovej ulici, bol postavený v roku 1923 a bývali v ňom členovia divadelného súboru. Išlo o menšie byty – aj keď slušne vybavené a bývali v nich popri hercoch, operných spevákoch a baletných umelcoch aj dirigenti. Riaditeľ SND však asi nemohol bývať na tom istom mieste, kde býval zvyšok divadelného súboru.

MARTIN: Podľa pamätníkov dokonca činnorodý umelec organizoval v prepychovom byte súkromné koncerty a posedenia. Nedbal bol veľmi spoločenský človek, a tak sa zapájal aj do diania v bratislavských podnikoch. Oblúbil si predovšetkým kaviarne, z ktorých navštevoval najmä Redutu. V podnikoch sa rád začítal do čerstvej tlače, pričom vyhľadával najmä články o sebe. Pokiaľ sa o ňom nepísalo, dal noviny skontrolovať svojej spoločnosti alebo čašníkom a ak ani tí neuspeli, sklamané ich odhodil na vedľajšiu stoličku.

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasty v Podcastoch Google v Apple Podcasts

BABSY: Oskar Nedbal zomrel za zvláštnych okolností – počas hostovania Slovenského národného divadla v Záhrebe. Podľa niektorých domniek spáchal samovraždu skokom z okna divadelnej budovy. Podľa iných bol životaschopný a vitálny a samovraždu by nikdy nespáchal – údajne dostal astmatický záchvat, bežal sa nadýchať čerstvého vzduchu a nešťastnou náhodou vypadol z okna.

MARTIN: O tom, že bol však veselým – aj keď svojráznym – človekom svedčia aj spomienky tenoristu Romana Hübnera - sólistu Opery SND.

BABSY: A keďže sa nám jeho zápisky podarilo získať, počúvajte. Takto spomínal na Oskara Nedbala sólista opery Roman Hübner. Z tohto archívneho materiálu sme vybrali príhodu s názvom Agent Blum a voľne ju prepísali z originálu - teda z češtiny - do slovenčiny.

MARTIN: *Neviem, čo nám to vtedy napadlo, ale raz, keď sme sedeli na byte nášho kamaráta architekta a popíjali, rozhodli Ten telefón sme nemali objaviť, pretože to bol len začiatok. Čí to bol vlastne nápad, sme nikdy nezistili. Rozhodli sme sa vyskúšať toto nové zariadenie a na kom inom, než na Oskarovi Nedbalovi.*

BABSY: *Už bolo vytočené číslo a v tom mi niekto strčil slúchadlo do ruky. V telefóne sa ozval hlas, že čo si prajem. "Majstra Nedbala."*

"Majster nie je doma, čo mu mám odkázať?"

A verím, že to bol sám diabol, ktorý zo mňa hovoril ďalej. Predo mnou na stole ležala obálka z nejakej drevárskej firmy v Lucerne, tak som len prečítal jej názov:

"...Blum. Divadelný agent z Zürichu."

Toho divadelného agenta som si pridal a tým to vlastne začalo.

"Prosím, prosím, čo mám pánu riaditeľovi odkázať?"

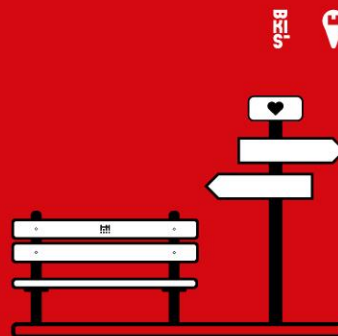
A vtedy začala pracovať moja fantázia.

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

MARTIN: "Odkážte pánu Nedbalovi, že ľutujem, že som ho nezastihol. Telefonujem zo stanice, prechádzam Bratislavou a chcel som s ním podpísať zájazd s Predanou nevestou do Ameriky. Povedzte mu, že sa u neho zastavím na spiatočnej ceste z Budapešti."

BABSY: Položil som slúchadlo a nasledoval hurónsky smiech prítomných. Zábava pokračovala najlepším tempom a za chvíľu sme na celú príhodu zabudli.

MARTIN: Ráno som mal okamžite prísť do divadla. Bol som mrzutý, pretože som mal mať v ten deň voľno. Myslel som si, že nastala nejaká zmena v repertoári a preto ma volajú.

BABSY: Sotva som ale prišiel do divadla, už ma chytil tajomník Horský:

"Prosím ťa, kde si? Čakáme už iba na teba, pohni si. Ostatní sú už na javisku."

"O čo ide?"

"Ty to nevieš? Fotografuje sa celá Predaná, ideme s ňou do Ameriky."

Odrazu mi vyschlo v ústach a cítil som ako sa mi zastavuje srdce.

"Kam...?" zmohol som sa len na otázku.

"Do Ameriky!" dôležito opakoval Horský.

MARTIN: V tom sa objavil na chodbe Oskar Nedbal. Pripadal mi v tej chvíli ešte väčší. Rástol a rástol a zaplňoval celú chodbu.

BABSY: Prežíval som v tej chvíli hrozný boj...mám?...nemám? Mám sa priznať, že sme mali v noci náladu a urobili sme si z neho srandu? Iste by sa hneval, prekročili sme hranice vtípu, celému divadlu by bol na smiech... A kto by platil účet za fotografovanie? Ja? Keď to nepoviem, aké budú následky? Zabudne sa na to... A keď sa priznám, riskujem jeho hnev, bude zle a vôbec...

MARTIN: Hneval som sa sám na seba, pretože som si v tej chvíli uvedomil, ako ho mám rád a ako som mu ublížil... Bolo mi ho ľúto a v duchu som posielal celú tú našu spoločnosť do čerta.

BABSY: Oskar na mňa uprel svoje dobré oči a začalo to:

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

MARTIN: "Tak Roman, čo na to hovoríte?"

BABSY: "Hm, čo by som na to hovoril..."

MARTIN: "To je predsa ohromné..."

BABSY: "To je..." tajne som si povzdychol, ale on si to nevšimol.

MARTIN: "Vy mi ani nezagratulujete."

BABSY: "Akože nie. To je ohromné."

MARTIN: "Ako to, že zostávate taký pokojný...?"

BABSY: "To sa vám zdá, naopak, ja som z toho celý preč..." a veruže som v tej chvíli naozaj neklamal.

MARTIN: *Stíšil hlas:* "Vy idete tiež..."

BABSY: "V čom?" zľakol som sa.

MARTIN: "Čo je to dnes s vami? ...v Predanej predsa."

BABSY: "No, ved'ja viem."

MARTIN: "Roman," a znížil hlas, "chápete, čo to znamená?"

BABSY: "Ako by som mohol nechápať..."

MARTIN: "Do A-me-ri-ky! To v Prahe puknú. Oskar Nedbal diriguje Predanú v Amerike!"

BABSY: *Nezostávalo mi nič iné, než zasvätiť do celej veci jedného redaktora, nášho kamaráta, a tak sa v Slovenskom denníku objavil článok.*

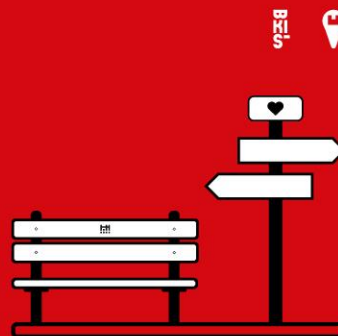
MARTIN: "Náhle úmrtie. Ako sa práve dozvedáme, bol na stanici v Zürichu ranený mŕtvicou známy divadelný manager Blum. Bol na mieste mŕtvy. Jeho odchod je o to žalostnejší, že bol veľkým propagátorom česko-slovenskej hudby a v najbližšej dobe chcel uskutočniť zájazd našej bratislavskej opery Predaná nevesta, s Oskarom Nedbalom v čele, do Ameriky. Česť jeho pamiatke."

PODCAST

RANDE S MESTOM

NIELEN O DEJINÁCH BRATISLAVY

S Babsy Jagušák a Martinom Zánim

LISTEN ON Spotify Podcasts v Podcastoch Google v Apple Podcasts

BABSY: *Oskar Nedbal prišiel smutný do divadla.*

MARTIN: *"Čítali ste to?"*

BABSY: *Prikývol som mlčky.*

MARTIN: *"Ja mám smolu... " a viac nepovedal.*

BABSY: Viac už neprezradíme ani my, ale každopádne, myslím, že je vám jasné, že Oskar Nedbal bol nezabudnuteľnou, nielen bratislavskou, osobnosťou. S touto úsmevnou spomienkou na prvého riaditeľa Slovenského národného divadla sa s vami lúčime.

MARTIN: Sme na konci, to je na december všetko!

BABSY: Počúvali ste mesačný podcast Rande s mestom. Ďakujeme!

MARTIN: Rande s mestom pre vás pripravilo Bratislavské kultúrne a informačné stredisko a Kurz sprievodca cestovného ruchu BKIS.

BABSY: Za mikrofónom vás zdraví Babsy Jagušák,

MARTIN: a Martin Záni.

BABSY: Majte sa dobre a dajte si Rande s mestom nielen v decembri, ale aj v novom – a lepšom - roku!